

BÁCSKAI NAPLÓ

POLITIKAI NAPILAP.

AZ ORSZÁGOS KERESZTÉNYSZOCIÁLIS SZÖVETSÉG BÁCSMEGYEI HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben házhoz hordva negyedévre . . . 1 kor. 80 fill.
Vidéken postán küldve negyedévre . . . 3 kor. 60 fill.

FELTÖLTŐ SZERKESZTŐ:

Dr. VERÉB GYULA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Szabadka, IV., Rakóczi-utca 20. sz. Telefonszám: 300.
Kéziratok nem adódnak vissza.
Hirdetések arszabály szerint.

Külföldi piacok.

(K. Ö.) A keleti árubojkottot senki sem akarja. Magyarország-Ausztria sem akarja, Törökország is azt mondja, hogy nem akarja, de azért mégis megvan, tömérdek kárára az érdekelt iparosok és kereskedőknek.

Az első teendő lenne a bojkott megszüntetése. Erre azonban nem sok a kilátás. A hivatalos Törökország bármit is mond, a passzív bojkottot megszüntetni nem képes, valójában nem is akarja. Az orosz és angol balkánbizottságok pedig két kézzel kapnak utána, hogy Magyarországnak és Ausztriának kárt tegyenek, másrészt meg, hogy saját iparuknak és kereskedelmüknek hasznára legyenek. Erről az oldalról tehát hiába várjuk a segítséget. Olbe tett kézzel sem nézhetjük a dolgot, mint azt sokan teszik, kik azzal vigasztalódnak, hogy majd csak vége lesz a bojkottnak és kereskedelmi viszonyaink a Kelettel a maga rendes medrébe jön.

Meg kell jegyeznünk, hogy a bojkott megszűnése esetén is a Kelettel fennálló viszonyokban nagy változások fognak beállni. Helyünket a bojkott alatt elfoglalja az angol meg az orosz és ezeket onnét kiszorítani nagy feladat lesz.

Előáll tehát annak a szüksége, hogy foglalkozzunk azzal a kérdéssel, mely Magyarország helyzetét tisztázza a külföldi piacokkal szemben.

Magyarország, mint mezőgazdasági állam a külföldi kivitelben úgy van berendezkedve, hogy nyugat felé gravitál. Az Adria hajójáratok a tőlünk nyugatra eső országok piacait keresik fel. Valamikor az exportban nagy szerepet játszott a buza, mely vasuton Németország és Schweicz piacára került. A buza exportja a vámkülföldre megszűnt. A közös vámterület már régen nem buzaexport terület. Amíg a Balkán államok buzája vámentesen vagy csekély vámmal került hozzánk, tudtunk exportálni, de most már nem. Önálló vámterület esetén pedig feleslegünket könnyen tudjuk majd Ausztriában értékesíteni, mely rohamos fejlődésével mindinkább rászorul majd a magyar mezőgazdasági termékekre.

A kivitel tekintetében azonban jelentőségében tulszárnyalja a buzát a vaj, baromfi, tojás, liszt, cukor és bor. Ezeknek biztos és állandó piacot

teremtteni, elsőrangú közgazdasági érdekek. A keleti relációkban ezek között fontos szerepet játszik a cukor és a liszt. A cukorexport már is annyira megakadt, hogy a tengeri kikötőkben waggon számra hever az el nem szállítható cukor és áruval megrakott hajók jönnek vissza a kifutó kikötőkbe, mivel a bojkott miatt az árut a Levantéban kirakni nem lehet.

A nyugati piacokat tehát megtarthatjuk, sőt lábunkat ott még jobban megvethetjük, hogy egyöntetű és kitűnő minőségű élelmi cikkek előállítására törekszünk. A termelés fokozásával pedig azon kell lennünk, hogy kellő mennyiségű export áruval rendelkezünk, másrészt elérjük vele azt, hogy a termelési költséget csökkenthetjük.

A nyugati államok felé irányuló mezőgazdasági exportot illetőleg tehát biztos reményünk van, hogy a kiviteli feltételek számbavételével agrárexportunk fejlődni fog.

Nem úgy a keleti exporttal. Itt mindenkivel konkurrálnunk kell. Első sorban Ausztriával, mely diplomáciai és konzuláris közös intézményeinkkel a Keleten osztrák export politikát csinál. A fődolog mindenesetre az, hogy csak azokkal az árucikkkel próbáljunk a Keleten versenyezni, melyekkel igazán versenyképesek vagyunk. Vannak ilyen ipartermékeink és ezekkel még az osztrák versenyyel is sikeresen vesszük fel a harcot.

Már most is, de különösen az önálló vámterület esetében törekedjünk a belpiacot meghódítani. Cseréplábakon mozog az a kereskedelem, mely külföldi kalandokba bocsátkozik, mielőtt a hazai talajban mély gyökereket vert volna. A kalandozásnak rendszeren csuf vereség a vége.

Gazdanap Zomborban.

A bácsbodrogvármegyei gazdasági egyesület f. hó 15-én igazgató választmányi ülést tartott.

Jelen voltak: Törley Gyula Szabadka, Rác György Kula, Falcione Lajos Zombor, Kiss Gyula Overbász, Bakó Elek Zombor, Hess Márton Szentfűlöp, ifj. Faragó József Kossuthfalva, Kiss Lajos Topolya, Pavkovits György Zombor, Schadt Ignác Kossuthfalva, id. Basch József Csantavér, Lebach Antal Kossuthfalva, Bachrach Lajos Bezdán, legifj. Szemző István Kerény, dr. Falcione Arpád Zombor, Geyer Péter Cservenka, dr. Schneider Károly Kula, Vendég: Herczeg

József cukorrépa-felügyelő Eszék. Gazdaköri képviselők: Sztrausz János Dunacséb, ifj. Szettele József Körtés, Reile Antal Gara, Judt Pál Cservenka, Szendelbach Antal Szentfűlöp, Haag Antal Hódság. Egyesületi tisztségviselők: Günther Ferencz üv. igazgató, Inhoff József titkár, Paresetich Mihály pénztáros.

Elnök: Törley Gyula, előadó Günther Ferencz, jegyző Inhoff József.

Az igazgató választmány főbb tárgyai voltak:

Elhalálozás miatt töröltettek: Pandula Péter Mélykut, Turetner Márton Kula, Hajnal Lajos Paesér, Horváth Dezső Zsabiya, Igyuski Miklós, Lugomerszky Nikola, Perkatyanszki Száva, Tuczakovits Nikola, Jelits Milan Zombor, Dombovits Márton Apatin, Vojnits Antal Szabadka, Zsótér Andor Obecse.

Belépett tagok: 10 koronás tagdíjjal Krausz Sándor Orszállás, Wighardt Jenő Kula, Vermes Károly és Regényi Lajos Szabadka, Törlei Bálint Budafok, Lebach János Kossuthfalva, Odry Károly Nemesmilitics. 4 koronás tagdíjjal: Mészáros Béla, Kovács Sándor, Kovács Ferencz Zomborból, Zentáról Szorosik Sándor, Bozsó János. Adáról Tóth János, Sterbik Sándor, Vincze Pál, Török András, Kaszás Pál, Kaszás István, Nagypál Sándor, Paesérről Vinkov Mladen, Daku Sándor, Szilágyiról Oravecz István, Torzsáról Schick Frigyes, Béregről Fenyvesi Márk, Ujszivaéről Bikicki Milutin, Apatinból Czinkler Kálmán, Sztapárról Tomity Banko. Törölve lettek 11-en; elköltöztek: 11-en.

Elnöki jelentés.

Törley Gyula jelenti, hogy az överbászi állatdíjazást a korán beállt tél miatt a jövő évben tartják meg. Az állatdíjazások mindenütt kielégítő eredménnyel végződtek. De szomorúan tapasztaljuk, hogy az egyesületi tagok a kiállításokon az egyesület tekintélyének megfelelő számban nem vesznek részt. Az egyesület vezetősége részt vett: október 20-án az O. M. G. E. évi közgyűlésén s ugyanakkor a „Hangya” s a „Magyar Gazdaszövetség” közgyűlésén is; október 21-én Gróf Károlyi Sándor szobrának leleplezésén, a mikor is ő tett rövid beszéd kíséretében koszorút a szobor talapzatára; okt. 22-én a Gazdasági Egyesületek O. Sz. közgyűlésén, hol a mezőgazdasági kerületi kamarák érdekében Latinovich Pál szólalt fel; ugyanaz nap a Tattersaalban a boritaladó eltörlése ügyében tartott tiltakozó gyűlésen; dec. 9-én a mezőgazdasági kamarák ügyében tartott újabb értekezleten. Ez utóbbi ügyben az ig. választmány Törley Gyulát bizza meg a bácsmegyei gazd. egy. képviselővel.

A magyar egyesületi lap, az expedálás rendtelensége miatt emelt sok panasz miatt jövőben az egyesületi tisztségviselő ellenőrzése mellett lesz póstára adva. Jegyzőkönyv hitelesítők: Bakó Elek és Paskovits György.

Katonai roszkorpa van a miniszterium által engedélyezve. Kizárólag csak egyesületi kigazdák kaphatják és pedig az egyesület utján.

Szarvasmarha kedvezményes beszerzése. A vármegyei állattenyésztés fellendítése érdekében a miniszterium bizonyos kedvezmé-

nyekben részesíti a kisgazdákat azok bevásárlásánál. E célból álljon össze egy közsgéből több gazda s írja meg az egyesületnek: hány drb. tarka marhát óhajt beszerezni!

Erőtakarmány-államkedvezmény. Az állam a takarmányinséges kisgazdáknak a szövetségünk útján vásárolt erőtakarmánynál 30 százalékos megtérít. Ugyanerre vonatkozólag a helyi érdekű vasutak legtöbbje vasuti díj-kedvezményt adott. Az államvasutak e díj-kedvezményt a szárított cukorrépára is kiterjesztették.

Gazdáink a múlt évben 12 millió korona értékben vásároltak külföldi gépeket. Figyelmeztetjük ennél fogva a bácsmegyei gazdaközönséget, hogy inkább versenyképes honi gyártmányainkat vásárolják, szakszerű felvilágosítással s ajánlattal szívesen szolgál gazdaszövetkezetünk. Ha valaki nálunk szerzi be a gépeket, úgy a földművelésügyi miniszterium által engedélyezett 20 százalékos különkedvezményben is részesül. A szállítás sem okoz sok költséget vagy időpazarlást, mert Zomborban nagy raktárat tartunk.

A Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségébe évi száz korona tagsági díjjal belépünk. A szövetség végrehajtó bizottságába Falcione Lajos, Kiss Lajos és Günther Ferenc, a nagygyűlésekre gróf Széchenyi Emil, Latinovics Pál és Falcione Arpádön kívül Törley Gyula és Günther Ferenc küldetnek ki.

A hazai tejszövetkezetek szövetségének folyó hó 13-án Budapesten tartandó ülésére Günther Ferenc ügyvivő igazgató küldetnek ki.

Kendertörő Torzsán. Olasz találmányu kendertörő gopet mutattunk be október 26-án Torzsán, hol a gazdák véleménye szerint a gép legfőbb nagy kendertermelő gazdaságokba való.

Mintagazdaság Veprodön. Steinhardt József veprodői gazdaköri elnök részére mintagazdaságot kérelmeztünk.

Tejelő verseny Kossuthfalván. A miniszterium által engedélyezett díjakat azon gazdáknak ítéljük oda, kik egy tehén után az év folyamán a tejszövetkezetbe a legtöbb tejet hordták.

Fajbaromfit többnyire kisgazdáink között osztottunk szét. Szétesztásra került emidens lud, pekingi kacsa, sárga orpington és plymuth tyúk.

Népi gazdasági előadásokat gazdaköreinkben már megkezdtek. Az előadásokat rendszerint a gazdaköri titkárok tartják. Az egyesület tisztviselői a téli hónapok nagyobb részét szintén a vidéken töltik, hol gazdaköröket szerveznek és gazdasági előadásokat tartanak.

Másodtitkári állás. Az egyesületi s a szövetségi ügyvitelt szétválasztják. Az egyesületi titkár lesz előreláthatólag a szövetségi vezetésével megbizva, ez esetben fizetését a szövetségi megtéríti az egyesületnek. E megtérítendő fizetésből egy másodtitkár fog három évi próbaidőre alkalmaztatni: 1800 korona törzsfizetéssel és 600 korona lakbérrel. A pályázat akkor lesz kiírható, ha a szövetségi igazgatósága, az egyesület határozatához hozzájárul.

Jövő évi költségvetés. Bevétel 48.100 korona, kiadás 46.675 korona.

Cselédtörzsközlés. Megkeressük a vármegyei törvényhatóságot, alkossan szabályrendeletet, mely szerint a gazdasági cselédek csak április hó elsején költözködhetnek.

IV. Nemzetközi tejjgazdasági kongresszusra Törley Gyula, Schadi Ignác, Falcione Lajos és Günther Ferenc küldetnek ki.

Gazdaköri képviselőket a következő községek jelentették be: Gombos: Lovász Ferenc, Titel: Zitta János, Oszivac: Hettesheimer Henrik, Ujsóvá: Schol Jakab.

Német heti közlöny. A németajku gazdagok óhajára az egyesület a német havi közlöny céljaira eddig felvett évi 1560 koronát Inhoff József egyesületi titkárnak engedti át és hetilapot indít. A szerkesztő minden számban legalább két oldalt egyesületi közleményekre szán. A lapnak egy oldali politikai törekvéseket szolgálni nem szabad.

Esti tanfolyam Garának. A garai gazdakör felnőtt ifjúsága részére január hóban esti tanfolyamot óhajt. Az egyesület e célra 60 koronát utalványozott ki.

Ezenfelül még igen sok apróbb ügyeket intéztünk el. Már a fentiek is eléggé igazolják, hogy egyesületünk különösen kisgazdáink érdekében hasznosan munkálkodott.

E helyütt felhívjuk tehát a gazdaköri képviselőket, hogy gyűléseinken a jövőben minél többen vegyenek részt, hogy a gazdakör tagjait a történekről minél körülményesebben tájékozhatassák.

Inhoff.

HIREK.

Munkaközvetítés.

Fazekas segéd. Szalay Ede, zombori fazekas állandó alkalmazásra keres egy segédet.

Kályhastanonok kerestetnek négy évi tanulói időre, teljes ellátással Zomborba, Ugró István kályhásához.

Női szabósághoz angol munkára, tanone felvétetik Szabadkán, Barth Henriknél I. kör, 68. sz.

Szabó kismunkások kerestetnek zombori előkelő cégekhez.

Fiutanonközvetítés. Kerestetnek az újvidéki mesterek részéről négy évi ellátásra a következő iparágakra tanoncok: kefekötő, kőfaragó, mozaik, asztalos, oltárépítő asztalos, aranyozó, kézművespró, könyvkötő, sütő, mézesbábos, kalapos, kötélfontó és üvegkereskedő. Díj nélkül közvetít.

Az újvidéki ker. szoc. egyesület.

Tájékoztató.

December 20. Pápai ünnepély a kath. leányegyletben.

December 20. A katolikus népszövetség alakuló ülése, délután, a katolikus kör dísztermében.

December 31. A műpártolók körének és a m. á. v. altisztikörnek szilveszter-estéje a m. á. v. altisztikörben.

Prohászka püspök Szabadkán.

Tegnap este tartotta Székesfehérvár apostoli lelkü püspöke az utolsó konferenciát a férfiak részére. A terembe nem fértek be a hallgatók. A belépő püspököt lelkes éljenzéssel fogadták.

A modern kultúrával kezdte, a széppel, mely azonban nem elégíti ki az embert. Vergődik, küzd s mind e küzdelemben érzi, meg boldog családi otthonában is az egyedüllet, azt az egyedülletet melyet egyedül Isten tölt ki a benne vetett hit jutalmaképpen. Ez az a hit, mely kételyekben, bűnökben sem engedi elveszni az embert, hanem a megtérés révén a bocsánat kegyelméhez vezet. Ez az emberileg majdnem érthetetlen magasztos, amit az Ur Jézus Krisztus, a Megváltó mintegy az embernek biztosítékaképpen hagyott ránk, annak az embernek, mely a többi népek fölött fent a hegy magaslatán a hívők szerepében veszi körül Krisztust, míg lent a többi népek meddő várakozásban, az emberitől távol tepsednek.

Ma reggel a püspök az oltári szentséget adta föl az áldozóknak, s azután a délelőtti gyorsvonattal elutazott. Az állomáson a város képviselőiben a polgármester kísérté ki. Kikisérték az urinők, a papság, a hálás közönség nagy tömege.

Az oltáregylet küldöttségét Vojnich Dezső hitoktató vezette a Szent-Teréz plébánián a püspök elé s ugyancsak ő mondott köszönetet a püspöknek megbecsülhetetlen fáradozásaiért.

A szabadkai katolikus népszövetség megalakulása. A szabadkai katolikus népszövetség vasárnap délután 4 órakor tartja alakuló ülését a belvárosi kath. kör termeiben. Az ülésen Huber János, budapesti szerkesztő beszél a kath. népszövetségről, Jandek Mátyás a katolikus sajtóról. Ezen gyűlésen választják meg a helyi igazgatót és a csoportvezetőket.

A bíráló választmány ülése. A bíráló választmány holnap, szombaton délután 3 órakor ülést tart.

A szabadka-gombos-palánkai vasutat e hó 23-án adják át a forgalomnak.

Ma kezdődött meg a szolgálattévo személyzetnek kiszállásolása. Tehervonatok állnak készen a vasutasok holmijának továbbítására. Ma a rakodás folyik, holnap megindul a vasutasokat új otthonukba szállító vonat.

Eljegyzés. Nagy Andor, bácsi aljegyző, eljegyezte Aradszky Erzsébet kisaszonyt Pacséron.

Halálozások. Rudi Béla, szilberek i orvos, szerdán Budapesten meghalt. Régi, köztisztelőben álló, keresett orvos volt. Holttestét Budapestről Szilberekre szállítják. — Vettük a következő gyászjelentést: Özv. Polyákovits Albertné szül. Péits T. Teréz fájdalomtól megtört szívvel jelenti, szeretett férje, Polyákovits Albert folyó hó 18-án, életének 66-ik, boldog házasságának 47-ik évében, rövid szenvedés és a haldoklók szentségének ájtatos felvétele után történt gyászos elhunytát. Lelke üdvéért az engesztelő szent mise-áldozat folyó hó 19-én délelőtt fél 8 órakor fog a Szent-Teréz templomban az Urnak bemutatni. Hült temét folyó hó 20-án délután fél 4 órakor fogruk IV. kör, Juranits-utca 195-ik számú gyászházából a róm. kath. szertartás után az ugynevezett bajai temetőben lévő családi sírboltba örök nyugalomra helyeztetni.

A zsabylai róm. kath. elemi népiszkola növendékei a szegény gyermekek felruházására december hó 26-án, 1909. január hó 1-én és 6-án délután 5 órakor a Wallauch-féle vendéglőben pástorjátékokt adnak elő e címmel: „A betlehemi asszonyok“ 4 felvonásban. Belépti-díj: Első sorokban ülőhely családonként 1 kor, személynként 60 fillér. Allóhely 40 fillér, gyermekeknek 10 fillér. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak.

Szabadka baka levele Boszniából. Andrasics, szabadkai ács fia is Boszniában várja a karácsonyi ünnepeket. Szerajevóból kimasiroztatták a hóval takart hegyek közé, hol a szélvihar zugja az altatót. Irt haza szüleinek Szabadkára. Nem panaszkodik a sorsa miatt. Jobb dolga van, mint béke időben, könnyebb a szolgálat. Nyugodt minden, ellenségnek még csak hire-hamva sincs. Dupla lénung, dupla menázi, olcsó, jó bor, szivélyes bánásmód. Egy miatt panaszkodik csupán, a rettenetes hideg miatt.

Ö. T. Önkéntes „Önkéntes Tüzoltó.” Ezt a monogramot nem láthatni ugyan senki bluzán, de azért a valóságban ilyen is akad. Néha bőven is az egyes tüzeknél. De, hogy erre a címre és monogramra más valaki is úgy rászolgáljon, mint Andrasics Rókus rókustemplomi harangozó, nem létezik. Csütörtök délután hivatalos kiküldetésben járván a III. körben észreveszi, hogy az egyik ház tetőzetéből nem pipafüst gomolyog. Gyorsan fellármazza a háznépet, bravurosán a magas falra ugrik, néhány mesteri rándítással szétrombolja a tüzfészket, s egy hordó mosóvízzel befejezi az oltást. Festeri való jelenet volt, mikor a bunyevác asszonyok azt sivitották a bátor önkéntes felé: „Ne szaggasd olyan szivtelenül azt a zsindelet! Persze nem a tied!“ De azért hamarosan három bölcst huztak ki az udvarra, telve hősök unokáival, kik bizonyosan nem tudták, hogy nagy meleg elől tették őket hüvösre. — Ugyancsak különösíróniája az események folyásának, hogy míg a rókusi toronyban magasan a harangok fölött, szinte a felhők közelében székelő és messzelátón vizsgálódó fizetett városi tűzoltók semmit sem vettek észre — bizonyosan a messzelátóban lesz a hiba — addig a mélyen alattuk, egyazon toronyban aznap délután a halottakra órákhozott harangozó a tűztől megmentett két házat és egy ólat.

A magánvizsgálatok szabályozása. Tekintettel a közelmúltban felmerült vizsgálati visszaélésekre, a kultuszminiszter már most hozzálátott a bajok gyökeres orvosiásához. A hivatalos lap rendkívül szigorú rendeletet közöl, amely hivatva van véget vetni mindenkorra a magántanulók fölbujáztatott panamázásainak. A rendelet mindegyikét arról intézkedik, hogy a magánvizsgálatot ezentul az állami és községi polgári

iskolákban évenként csak kétszer, a magán- és társulati polgári iskolákban pedig csak egyszer szabad tartani. Két osztály tárgyaiból a tanfelügyelő csak rendkívüli körülményekkel megokolt esetben adhat engedelmet összevont vizsgálatra. Egyáltalán minden vizsgálatra a tanfelügyelő adhat engedelmet a vizsgálatért benyújtott folyamodást hat héttel a terminus előtt köteles az iskolaigazgató a tanfelügyelőhöz fölterjeszteni. — A magánvizsgálat elnöke a tanfelügyelő, vagy helyetteseként a segédtanfelügyelő, aki maga is befoly a vizsgálat vezetésébe, kell, hogy meggyőződjék a jelölt készülségéről. Az írásbeli dolgozatokat az elnök is átvizsgálja és akiknek magyar nyelvi dolgozatát elégtelennek találja, azt nem bocsátja szóbeli vizsgákra. A vizsgálatok ellenőrzése sokkal szigorubb és körültekintőbb az eddigiekénél. Visszaélések észlelése esetén a visszaélést elkövető intézetektől megvonják a magánvizsgák tartásának jogát.

— **A magyar ipar a hadseregben.** A kereskedelemügyi m. kir. miniszter 65627. K. n. 1908. számú rendeletével értesítette a szegedi kamarát, hogy a közös hadügyminiszter intézkedett az iránt, hogy a Magyarországon állomásozó, illetőleg elhelyezett csapatok és katonai intézetek kézi bevásárlásait Magyarországon a hazai ipar révén eszközöljék. Együttal felhívta a kamarát, hogy a kézi bevásárlások tekintetében a szállítókat az általuk szállított cikkek s azokhoz használt anyagok hazai származásának igazolására készítse s ekként az ellenőrzést fogantossítsa. A kamara e rendeletre azzal hívja fel az érdekeltek figyelmét, hogy a visszaéléseket szigorúan megtorolja.

— **Leégett gőzmalom.** Szilberekai tudósítónk írja, hogy ott Werny Vendel gőzmalma egészen leégett, csak a csupasz falak maradtak meg. A tűz felülről támadt, okát azonban megállapítani még nem lehetett. Oriási pánik szállta meg a község lakosságát és bizony csak tűzoltók derekas munkájának sikerült a nagyobb bajt megakadályozni. Legjobban dicséri tűzoltóink munkáját az, hogy sikerült nekik még a gépházat és a malomtulajdonos lakóházát is megmenteni.

— **Jóváhagyott alapszabályok.** A belügyminiszter a bajmoki dalárda és a bácsföldvári róm. kath. temetkezési egyesület alapszabályait jóváhagyta.

— **Postamasteri kinevezés.** A temesvári posta és távirtda igazgatóság özv. Szabovlyevits Sándornét O- és Uj-szivaczra postamasternek nevezte ki.

— **Ujtás a postabetéteknél.** A m. királyi postatakarékpénztár a szegényebb néposztály takarékosági hajlamának fejlesztése érdekében a „zárt betét- és járadék-könyvecské” intézményét honosította meg. Ennek az intézménynek a lényege az, hogy a betevő a zárt betétkönyvecskére elhelyezett összegek feloldásának jogáról egy időre önként és visszavonhatatlanul lemond s így az egyszer megtakarított összeget el nem fecsérelheti, még akkor sem, ha a betevőnek később jószándéka megváltozik avagy kitarását elvesztette. E betétek egy százalékkal magasabb kamat jövedelemben részesülnek, mint a többi postai betétek. Részletesebb felvilágosítást a magyar királyi postatakarékpénztár igazgatósága, avagy a kamara titkári hivatala nyújt.

— **Büntett vagy szerencsétlenség?** Szőreg mellett a 102-ik számú őrház közelében, a szőregi országuton egy csőszkunyhó mellett egy intelligens ember holttestére bukkantak. Hanyatt feküdt a férfhulla, iszonyuan eltorzult arccal. A halántékán egy véres lőtt seb, a koponyáján vér szivárgott. Az öngyilkos úgy követhette el végzetes tettet, hogy bebújt az alacsony, roskadozó és lakatlan csőszkunyhóba, aztán hanyatt feküdt a jobb kezével a pisztoly agyát, a balal pedig a csövét fogta, a fegyvert a halántékához szorította és elsütötte. A golyó átfurta a fejét és hátul a koponyáján jött ki. Atkutatták az öngyilkos férfi zsebeit, de semmi olyan írást nem találtak nála, amelyből meg-

állapították volna, kicsoda. Intelligensen öltözött, 50—60 éves lehet. Az eset színhelyén nagyon sok szőregi gyűlt össze, akik azt mondták, hogy nem Szőregre való az öngyilkos. Az öngyilkos hulláját Szegedre, a kórház halottas termébe vitték, ahol ma délelőtt fölboncolták. Ha kilétét nem tudják megállapítani, lefényképezik és eltemetik. A boncolás van hivatva megállapítani, vajjon öngyilkosság vagy büntett történet-e?

— **Wekerle és az ujévi gratuláció.** A miniszterelnök nem barátja az üres formalitásoknak. Ezt bizonyítja egy újabb kiadott körözlénye, amelyben az alárendelt hatóságokat figyelmezteti, hogy a szokásos ujévi üdvözlőnek bármily formában való nyilvánítását a jövő évforduló alkalmával sem a pénzügyminiszteri, sem a külső hivataloknál alkalmazott tisztviselőktől nem várja, sőt szívesen látja, ha az ily módon megtakarított pénzösszeget a jótékony négyesületek részéről kibocsátott új évi köszöntést mentesítő jegyek megvétele után ezeknek az egyesületeknek juttatják. Es Wekerle dr.-nak igaza van, mert a b. u. é. k. rendesen csak üres fraízis.

— **Villamvilágítás Apatinban.** Végére valahára teljesül Apatin nagyközség óhaja. Rujer és Cinkler apatini mérnökök kedvezményezésére villamos társaság alakult e héten, mely már megkötötte a szerződést a községgel a főbb utcák világítására nézve valamint a gépek megszerzését is fogantossították. A társaság vezető emberei: Rujer és Cinkler mérnökök, Speiser Nándor földbírtokos, Szahl Miksa halnagykereskedő és Becker Ferenc kereskedő.

— **Az új bortörvény életbeléptetése.** A borhamisításnak és hamisított bor forgalomba hozatalának tilalmazásáról szóló folyó évi XLVII. törvények 5. felsége által szentesítettén, az Országos Törvénytárnak a mai napon megjelent folyó évi 16. számában közzétett és 1909. január hó 1-én fog életbe lépni. Mint értesülünk, a végrehajtási rendelet a hivatalos lap legközelebbi száma fogja közzétenni.

— **Laudate Dominum.** Hangjegyes ének és imakönyv az ifjúság számára Kersch Mihálytól. Egész vászonba kötve 80 fillér. Kapható a Szt. Antal nyomdában Szabadkán.

Karácsonyi vásár!

Ideiglenes nagy árleszállítás karácsonyra!

Kiváló jeles könyvek teljes új példányokban

— 50—90% engedménnyel. —

A leszállított árban kapható könyvek jegyzékét kívánatra ingyen megküldöm.

Alkalmi vétel

közérdekű művek, mesekönyvek, ifjúsági iratok és képeskönyvekből.

Diszes levélpapírok dobozokban, emlékkönyvek, képes levelezőlap-albumok, tintatartók, írómappák, iskolai táskák és irodai felszerelések nagy választékban és legjutányosabb árak mellett kaphatók

HEUMANN MÓR

könyvkereskedésében

Szabadkán, főtér, Szentháromsággal szemben.

Szengázmérgezések.

A szengázmérgezésnek két halottja van ma Szabadkán.

Az egyik halott Grnicsics Vida, nagyikindai illetőségű, 30 éves kocsis. Mikor ma reggel behatoltak a szobába, a kocsist az ágyon hanyatfekve, halva találtak. A vele élő Gersics Viktor, szülész nő életben volt ugyan, de a rendőri vizsgálat folyamán többször rosszul lett.

A szoba telve volt savanyu gőzzel. A megejtett kutatás folyamán megállapították, hogy a kályha füstvezető csöve be volt tömve s így a szengáz fojtotta meg a halottat, amire különben Gersics Viktor rosszulletéből is következtethettek.

A másik halott Romancsek Andorné szül. Turonyák Verona, zentai illetőségű nő, aki Szabó Lőrincénél a II. kör 735. számú házában lakott.

A halottat az ágyon keresztben fekvő találták meg. A szoba, mikor behatoltak, szintén telve volt szengázzal, amiből annál is inkább következtethettek szengázmérgezésre, mert a holttesten a küllerőszak legkisebb nyomát sem találták.

A mentők az első halottat a bajai, a másodikat a zentai temető boucházába szállították. A nép ezen két esetből is tanulhatna. Inkább hideg szobában, jó takaró alatt aludjanak, sem hogy tudatlan jóhiszeműséggel magukat a halálnak tegyék ki. A hideg szobában az alvás csak egészségére válhatik a testnek.

Tessék meggyőződni róla,

hogy nem felületese a könyvvásárló közönségnek, mert most érkezett 5000 darab könyv, amely

csak karácsonyig minden elfogadható áron eladatik.

Képes könyvek, mesés könyvek, ifjúsági iratok, olvasmányok, szépirodalmi és egyéb díszművek teljesen új állapotban. — Nagy választék

levélpapír ujdonságokban,

emlékkönyvek, levelezőlap- és fénykép-albumokban, festő dobozokban, íróasztal-felszerelésekben. Nagy választék olasz és mesés szép

karácsonyfa diszekben

Krécsi A. Nándor

könyv- és papirkereskedésében Szabadka,

Deák-utca, Kiskápolnával szemben.

Tessék a cégre figyelni! — Villamos megállóhely.

REGÉNY.

JAPÁN MESÉK.

Japán eredetű fordítja: Bibó Hige György.

A kutya okossága.

(Inu no csie.)

Gyakran látjuk, hogy a kutya önmagát harapdálja. Ez azért van, hogy a testén levő bolhákat összefogdossa.

A kutya foga azonban nem egyforma. Így az összefogdosás is nagyon nehéz dolog.

Eppen ezért ime egy érdekes történet, hogyan szabadul meg a kutya a bolhától.

Egy embernek volt egy kutyája. A kutya bolhás lett s mind jobban és jobban.

Miután ez a kutyának kellemetlen volt, folyton kapkodott.

Miután azonban nagyon sok volt a bolha, nem bírta megfogni.

Az ura is segített neki, de végre ő is felhagyott vele. Nem volt segítség.

Ekkor a kutya kezdett az urától elmaradozni alkalomszerűen. Ha az ura valahová ment, követte ugyan őt kissé, de aztán elment a nem messze fekvő tóhoz s bele ugrott a vízbe.

A bolhák erre, nem szeretvén a vizet „fel, fel” kiáltással a kutya fején gyűltek össze.

A kutya erre kijött a vízből s eltávozott. Majd egy gyapju darabot hozott a szájában s a vízbe ment.

A bolhák erre megint a fejére gyűltek. Miután azonban a kutya most a fejét a vízben tartotta, a szájában tartott gyapjudarabra gyűltek össze.

Erre a kutya a gyapju darabot elengedte s így a bolhák mind a vízbe estek a gyapjuval együtt.

(Folyt. köv.)

Szerkesztői üzenet.

M. Zombor. Kifogyott, a jövő hét elején mindenhova küldünk. Kapnak.

Méri. Köszönet. A vasárnapi számban jön.

Keresztények csak keresztényeknekél vásároljatok.

KÁVÉ GŐZPÖRKÖLDE

**BÜNT
KÖVET EL**

minden házi asszony a családján,
ha nem a „Szultán“ keverék
Sugár-féle „Szultán“ pörkölt
kávéból — mely 4-féle legjobb faj
kávéból van naponta frissen pör-
költve — használ háztartásában.

**„Családi boldogság, megelégedés
lesz érte a jutalom“.** 663-10-9

Ugyanott kapható és megrendelhető
5 kiló vételnél:

I. rendű cuba kávé . . . 1 frt 85 kr.
Mocca, arabiai 1 frt 70 kr.
Jáva valódi 1 frt 65 kr.
Ceylon cuba 1 frt 70 kr.

**Postacsomagok bérmentve
kapható: Sugár Manó**
fűszer- és csemege-kereskedésében
Szabadka, Rudics-utca (saját ház).

KÁVÉ GŐZPÖRKÖLDE

Telefon-szám 369.

GÖRÖG ANDRÁS
villanyberendező műhelye
o Szabadkán, o

V. kör, Kötöles-utca 249-ik számú saját házában.
402-106-58

Vizvezeték- és fürdőberendezések
a legujabb rendszer szerint.

Javítások gyorsan és szakszerűen
több évi jótállással.

Költségjegyzék díjmentes gyári áron.

SCHWÁB JÓZSEF
műórás és ékszerész

Szabadka (Rudics- és Petőfi-utca sarkán).

Olcsó árak! Kitűnő órák!
Dusan felszerelt raktár a legujabb dupla ha-
rangültésű fallórákból.

Bámulatos olcsó áron
a karácsonyi vásár tartama alatt az összes rak-
táron levő órák és ékszerek mélyen leszállított
áron lesznek elárulva. 677-10-5

Arany, ezüst és nikkel zsebórák.
Raktára a világhírű Schaffhausen, Zenith,
Intact, Omega, B. Modes, Perfecta óráknak!
Ez óráim másodpercenyi pontossággal járnak és
feltétlenül megbízhatók!

Javításokat olcsón elfogadok.
Törött aranyat becserelek.

== ZSEBÓRA 5 koronától kezdve. ==

Szinházi előadás után

KABARÉ

az „Otthon“ kávéházban.

Lapunk kiadóhivatalában
megrendelhető:

HÁREMŰ.

Bácskai tárgy regény.

Irta: Dugovich Imre.

Ára 2 korona.

A MI IGAZ HITÜNK.

Irta: Hiersch Ágoston.

Ez a munka az óriási német katolikus
irodalomban is jelentős helyet vívott ki
magának, s Körnöczy Ernő zamatos szép
magyar nyelvű fordításban méltó arra, hogy
a mi litteraturánkban is tért hódítson. —
S mit foglal magában a könyv? Mikor ol-
vassuk, úgy érezzük magunkat, mintha
angyal szárnyak emelnének a magasba, a
honnán egy pillantással áttekinthetjük
mindazt, mi szent hitünkben foglalva van.
Méltó, hogy helyt találjon minden kath.
könyvei közt, legyen az ifju vagy felnőtt.

Ára füzve 40 fillér, egész vá-
szonba kötve 70 fillér.

Megrendelhető:
a Szent Antal Nyomda- és Irodalmi-vállalat
mint szövetkezetnél Szabadkán, Rákóczi-u. 20.

Hirdetéseket
jutányos áron felvesz
lapunk kiadóhivatala
Rákóczi-utca 20. szám.

A főtisztelendő Papság figyelmébe!

Tisztelettel értesítjük a Kalocsamegyei főtisztelendő Papságot, hogy alantjegyzett nyomtatványok egyházmegyénkben előirt szöveggel raktárunkon készen állanak s így azon kellemes helyzetben vagyunk, hogy megrendelés esetén azokat postafordultával szállíthatjuk. Megrendelésnél elegendő a raktári szám jelzése.

Rak- tári sz.	A nyomtatvány megnevezése	Ára		Rak- tári sz.	A nyomtatvány megnevezése	Ára	
		kor.	fill.			kor.	fill.
1	Kereszteltek anyakönyve (merített papíron)		08	19	Kivonat a kereszteltek anyakönyvéből (mer. papír)	50 drb	1 50
2	Bérmáltak anyakönyve		08	20	Születési bizonyítvány polgári házasságkötéshez	50 drb	1 .
3	Egybekeltek anyakönyve		08	21	Bérmacédula	50 drb	20
4	Meghaltak anyakönyve		08	22	Kivonat az egybekeltek anyakönyvéből (mer. papír)	50 drb	1 50
5	Misealapítványok naplója		05	23	Kivonat a meghaltak anyakönyvéből (mer. papír)	50 drb	1 50
6	Cselekvő és szenvedő állapot az alapítványozott szent misék pénztáráról		06	24	Családi értesítő	50 drb	1 50
6a	Számadás az alapítványozott szent misék pénz- táráról, beliv		06	25	Eljegyzési értesítés	50 drb	1 .
6b	Számadás az alapítványozott szent misék pénz- táráról, küliv		06	25b	Insinuatio sponsalium	50 drb	1 .
7	Kegyes alapítványok naplója		06	26	Dimissio	50 drb	1 .
8	Kegyes alapítványok pénztári számadása beliv		06	27	Alapító levél	25 drb	1 .
8a	" " " " küliv		06	28	Nyugtanyakönyvecske az egyh. pénzt. adóssai számára	25 drb	1 .
9	Templompénztári napló		05	29	Tábell. Relatio de Visitacione Vice archi diacon.	10 péld.	40
10	Templompénztári számadás küliv		06	30	Latin misejegyzék	10 iv	40
10a	" " " " beliv		06	31	Párbér napló	10 iv	40
11	Relatio de statu Parochiae	10 péld.	40	32	Kötelezvény	50 drb	1 .
12	Consignatio conjugum in divortio viventium		40	33	Gyónó cédula	500 drb	2 .
13	Consignatio illorum, pui religionem mutarunt		40	34	Ésketési bizonyítvány anyakönyvi bejegyzéshez	50 drb	1 .
14	Consignatio mixtorum matrimoniorum		40	35m	Eljegyzési szerződés (magyar szöveg)	50 drb	1 .
15	Tábell. conspectus matrimoniorum mere civil.		20	35n	" " (német szöveg)	50 drb	1 .
16	Értesítvény népoktatási intézetekről		40	35b	" " (bunyevác szöveg)	50 drb	1 .
17	Informatio de Capellanis		30	36	Jegyesek anyakönyve (merített papír)	ivenként	08
18	Informatio de Parochis	10 péld.	40	37	Hirdetési bizonyítvány	50 drb	1 .
				38	Rapulare	10 iv	60
				39	Iktató- és kiadókönyv	100 iv	2 50

Ki nyomtatvány-szükségleteit nálunk szerzi be, nemcsak olcsón és gyorsan jut izléses nyomtatványokhoz, hanem ez által a keresztény eszméknek sajtó
utján való terjesztését is elősegíti, miért is kérjük a főtisztelendő Papság kegyes pártfogását.
Szabadka, 1908 július 1.

**Szent Antal Nyomda- és Irodalmi-vállalat m. sz.
IGAZGATÓSÁGA.**

Nyomatott a kiadótulajdonos, Szent Antal Nyomda- és Irodalmi-vállalat mint szövetkezet könyvnyomdájában Szabadkán.